

**Projekt k ověření potencionální možnosti využití dalších vybraných
dobrovolných nástrojů v MSP zúčastněných na projektu.**

Zpracovala:
Mgr. Veronika Jirkovská
České ekologické manažerské centrum

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Návrh projektů.....	4
2.1. Postup při navrhování dalších dobrovolných nástrojů.....	4
2.2. Návrh dobrovolných nástrojů pro MSP.....	5
2.3. Návrh projektů zavádění dalších dobrovolných nástrojů.....	7
3. Závěr.....	11
4. Seznam zkratk.....	12
5. Použité zdroje.....	12
6. Přílohy.....	13
6.1. DOTAZNÍK č. 1.....	13
6.2. PŘÍLEŽITOSTI.....	16

1. Úvod

Dobrovolné nástroje jsou dobrovolné aktivity subjektů, které nejsou normativně uloženy jako povinnost a jsou motivovány snahou zlepšit postavení na trhu nebo zvýšit flexibilitu regulace ze strany orgánů veřejné správy.

- Dobrovolné environmentální dohody se subjekty odpadového hospodářství, producenty i subjekty nakládajícími s odpady, včetně subjektů povinných ke zpětnému odběru.
- Podpora dobrovolných aktivit (např. dobrovolná certifikace podniků působících v OH, kterou zajišťuje ČAOH – SUCO, Odborný podnik pro nakládání s odpady).

Všechny tyto aktivity je možné pro podporu využívání odpadů doporučit a prosazovat jejich význam v řízení systému.

Předkládaný projekt navrhuje alternativy využití dalších dobrovolných nástrojů pro jednotlivá výrobní družstva zúčastněná na projektu.

Projekt vychází z několika různých podkladů zpracovaných v rámci projektu a získaných zaváděním EMS v družstvech. Jsou jimi zejména Teoretický úvod: Vyhodnocení jednotlivých dobrovolných nástrojů, dále Environmentální profil do projektu zapojených MSP, dotazníkové šetření a individuální konzultace se zástupci výrobních družstev.

Tento projekt by měl sloužit jako návrh optimálních možností zlepšování ekoefektivnosti a konkurenceschopnosti výrobních družstev při zavedení vybraného dobrovolného nástroje.

2. Návrh projektů

2.1. Postup při navrhování dalších dobrovolných nástrojů

Při výběru a návrhu potencionální možnosti využití dalších vybraných dobrovolných nástrojů v MSP zúčastněných na projektu bylo postupováno dle následující osnovy:

- analýza výrobního družstva (velikost, charakter výroby, vlivy na životní prostředí)
- analýza dotazníku č. 1
- konzultace se zástupci výrobního družstva
- výběr a návrh dobrovolného nástroje pro daný typ podniku

Nejprve tedy řešitel tohoto projektu podrobně analyzoval charakter výrobního podniku na základě zpracovaného Environmentálního profilu (EP), v němž určil hlavní příležitosti družstva (environmentální, ekonomické i sociální) a reálné možnosti zavedení dalšího dobrovolného nástroje (velikost podniku, perspektivy výroby apod.). Analýza je uvedena v příloze této zprávy.

Do této analýzy byly zpracovány odpovědi z dotazníku č. 1, který byl rozeslán zástupcům družstev na začátku roku 2005. Tento dotazník sestavili řešitelé na základě potřeby získat co nejvíce potřebných odpovědí, které se mohou použít pro více úloh řešených tímto projektem (např. zpracování Environmentálního profilu, Identifikace prevenčního potenciálu MSP atd.). Tento dotazník obsahoval také otázku: „Uvažujete o zavedení některého níže uvedeného dobrovolného nástroje?“. Tato otázka byla dále podrobně konzultována se zástupci výrobních družstev na konzultačním semináři.

Poté řešitel přistoupil k návrhu dobrovolného nástroje, jehož charakteristika je uvedena ve výstupu 1. etapy s názvem: „Teoretický úvod: Vyhodnocení jednotlivých dobrovolných nástrojů...“. Tento návrh vychází z možných výhod zavedení příslušného dobrovolného nástroje do MSP, zohledňuje jeho reálné přínosy pro podnik (ekonomické – postavení na trhu s výrobky), zlepšení stavu životního prostředí (environmentální) i zlepšení samotného pracovního prostředí v daném podniku (sociální přínosy).

2.2.Návrh dobrovolných nástrojů pro MSP

Pro návrh ověření potencionální možnosti využití dalších vybraných dobrovolných nástrojů v MSP zúčastněných na projektu je nutno nejprve hledat a analyzovat příležitosti zavádění dobrovolných nástrojů, a to jak v oblasti ekonomické, tak v oblasti environmentální a sociální. Řešitel tedy na základě zpracovaného Environmentálního profilu a zaslaných dotazníků zvolil příležitosti uplatnění dalších dobrovolných nástrojů v podnicích. Tato analýza příležitostí jednotlivých výrobních družstev je uvedena v příloze. Nejčastější výroky dílčích oblastí zmíněné analýzy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1 Analýza příležitostí výrobních družstev – nejčastější výroky.

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - využití/ recyklace odpadů - předcházení haváriím	- zvýšení efektivity podniku - zlepšení kvality výrobku - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšení vzdělávacích programů a školení

Dalším krokem při volbě zavedení dalšího vhodného dobrovolného nástroje v podnicích bylo zpracování dotazníku - resp. jeho části – otázky: „Uvažujete o zavedení některého níže uvedeného dobrovolného nástroje?“. Respondenti měli zatrhnout v tabulce dobrovolný nástroj, o jehož zavedení podnik uvažuje a měli také uvést hlavní důvod, proč by tento nástroj měl být zaveden právě v jejich podniku. Většina respondentů uvedla, že jejich podnik uvažuje o zavedení environmentálního auditu. Výsledky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 2 Výsledky otázky o zavedení dalšího dobrovolného nástroje ve výrobních družstvech.

Družstvo	Dobrovolný nástroj	Důvod výběru
Dřevotvar, v. d.	Environmentální audit	v dlouhodobějším horizontu (význam v přijetí principů EMS)
KDR, v. d.	Environmentální audit	-
KOVO Konice	Environmentální audit	Zlepšování životního prostředí
	ISO 14 001	Zlepšování životního prostředí
LIDOKOV	Environmentální audit	Zjištění účinnosti opatření
NAPAKO	Ecodesign Environmentální audit	-
OBZOR	-	-
ORLÍK-Komrersory	Environmentální audit	Transparentnost zajištění oblasti životního prostředí a posílení obchodního jména firmy.
Snaha, k. d.	Environmentální audit	Zlepšení obchodních vztahů a podpora trhu s výrobky podniku.
	Ecodesign	
TVAR, v. d.	Environmentální audit	Lepší orientace v rozsáhlé problematice žp (zejména legislativy), finanční úspory v oblasti likvidace odpadů, větší suverenita v jednání se správními orgány a prevence před sankcemi.

Dalším důležitým krokem k navržení vhodného dobrovolného nástroje pro příslušný typ podniku byla konzultace s jejich zástupci v rámci konzultačních setkání při zavádění EMS. Z těchto konzultací vyplynulo, že podniky by rádi zavedly další dobrovolné nástroje, aby zlepšily své chování vůči životnímu prostředí, posílily svou ekonomiku a konkurenceschopnost. Jako hlavní překážku jejich zavádění vždy uvedly finanční náročnost na zavádění dalších dobrovolných nástrojů – zejména environmentálního účetnictví. Dalším argumentem byla i časová náročnost a potřeba vybudování nového pracovního místa pro účel dobrovolného nástroje.

Řešitel projektu v další fázi návrhu zavádění dobrovolných nástrojů v podnicích respektoval dobrovolné nástroje, které by daný podnik v budoucnu rád zavedl.

2.3.Návrh projektů zavádění dalších dobrovolných nástrojů

V praxi nelze příliš rychle a jednoduše odzkoušet přínosy zavedení dobrovolných nástrojů pro daný typ podniku. Proto řešitel projektu respektoval zejména dobrovolné nástroje, o jejichž zavedení v budoucnosti daný podnik uvažuje. Řešitel také při návrhu zohlednil provedenou podrobnou analýzu příležitostí uplatnění dobrovolných nástrojů a reálné možnosti zavedení dobrovolného nástroje v daném podniku.

Environmentální audit

Pro všechny podniky byl navržen Environmentální audit. Tento dobrovolný nástroj se ve výrobních družstvech doporučuje zejména tehdy, pokud si dané družstvo nebude po ukončení konzultačních seminářů POEMS certifikovat EMS.

Environmentální audit byl zvolen zejména z důvodů posílení firmy na trhu, zvýšení konkurenceschopnosti a také z důvodů ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Hlavními přínosy zavedení Environmentálního auditu ve výrobních družstvech jsou:

- zvýšení celkové efektivnosti organizace
- plnění legislativních předpisů, zvýšení právní jistoty
- identifikace oblasti možných úspor
- zprůhlednění environmentálních nákladů
- zlepšení jakosti výrobků (nezávadnost, snížení nebezp. látek, snadnost likvidace)
- zvýšení odbytu výrobků
- vylepšení image (eco-image)
- zlepšení vztahů s orgány státní správy, veřejností a soukromými subjekty
- zvýšení důvěryhodnosti podniku u finančních institucí – zlepšení jednání
- zlepšení dodavatelsko-odběratelských vztahů
- zahrnutí vlivu podniku při rozhodování managementu do nových investic
- zvýšení kvalifikace zaměstnanců a jejich environmentálního povědomí
- zlepšení pracovního prostředí, snížení negativních vlivů na zaměstnance
- snížení počtu rizik (nehodovost, havárie)

Návrh postupu při zavádění environmentálního auditu:

- časový harmonogram auditu, plánování
- zajištění odborné způsobilosti auditů
- výběr vhodných auditorů
- provedení auditů
- zprávy z auditů
- monitoring dosažené úrovně a efektivnosti programu
- kontinuální provádění záznamů
- návrhy nápravných opatření k odstranění zjištěných nedostatků
- realizace nápravných opatření
- provádění záznamů

Doporučení: audit opakovat jednou za 2 – 5 let.

Čistší produkce

Čistší produkci lze realizovat v každém průmyslovém odvětví, aplikace nezávisí na typu podniku a jeho charakteru. Strategie čistší produkce hledá příčiny vzniku zátěží a prosazuje principy trvale udržitelného rozvoje.

V rámci projektu EKOpřít je zaváděna čistší produkce ve vybraných podnicích. Pro ostatní podniky účastníci se projektu řešitel doporučuje provést alespoň předběžné hodnocení potenciálu – tzn. identifikovat oblasti se značným vznikem odpadů a negativních vlivů na složky životního prostředí. Podle zjištěných výsledků analyzovat reálné možnosti a přínosy

zavedení čistší produkce v daném výrobním družstvu. Pro úspěšné provedení čistší produkce je nezbytná účast poradce nebo konzultanta, který je problematikou čistší produkce již dobře obeznámen.

Strategie čistší produkce se zaměřuje zejména na následující oblasti:

- charakter výrobku
- používanou technologii, stroje a zařízení
- vstupní suroviny
- dodržování výrobních procesů
- organizace práce a přístup zaměstnanců ke svěřeným úkolům
- systém řízení podniku

Zavedení čistší produkce je téměř vždy doprovázena pozitivním ekonomickým efektem, snížením výrobních nákladů, zvýšením efektivity výroby a zvýšením konkurenceschopnosti. Čistší produkce snižuje negativní vlivy podniku na životní prostředí zejména díky předcházení vzniku odpadů. Dalšími možnými přínosy jsou zlepšení kvality výrobku, zlepšení pracovního prostředí, zlepšení celkového působení podniku na veřejnost a jednání s orgány státní správy.

Ecodesign

Pro výrobní družstva NPAKO, Dřevotvar, TVAR a kožedělné družstvo Snaha Brtnice navrhuje řešitel zavést v podniku preventivní dobrovolný nástroj Ecodesign, který těmto vybraným družstvům zajistí co nejpreventivnější a nejekonomičtější přístup vlivu výrobků na životní prostředí. Navíc znalost ecodesignu je důležitá pro podniky se zavedenými environmentálními manažerskými systémy (EMS, EMAS).

Ecodesign je procesem navrhování a vývoje, výroby výrobku, jenž kromě funkčnosti, ekonomické efektivity, technické proveditelnosti atd., klade důraz také na dosažení minimálního negativního dopadu daného výrobku na životní prostředí v rámci jeho celého životního cyklu (tj. od získávání surovin pro výrobu až k samotné likvidaci použitého výrobku). Pro zvolené podniky je velice důležité zhodnocení právě životního cyklu výrobku a udržitelné užívání přírodních zdrojů, neboť tato otázka je zejména v družstvu Dřevotvar a Snaha jednou z klíčových momentů řízení výroby.

Hlavními zásadami, které by se měly v daných podnicích měly především prosazovat je:

- udržitelné užívání přírodních zdrojů
- snižování odpadů a zvyšování recyklace
- šetrné využívání energie
- snižování rizika a ochrana biosféry
- prosazování bezpečných produktů

Návrh postupu zavádění ecodesignu:

- provedení environmentálního profilu výrobku a zohlednění dopadů výrobku na žp
- identifikace oblasti změny konstrukce výrobku (složení výrobku, struktura výrobku, životnost, likvidace výrobku)
- identifikace oblasti úspor materiálů, surovin, vody a energie
- návrh nových technologických postupů výroby výrobku / vývoj zcela nové koncepce výrobku
- vyhodnocení a monitoring změn

Ecodesign patří z výrobního hlediska k nejdůležitějším a nejperspektivnějším nástrojům výrobkově orientované politiky. Strategie ecodesignu přispívá k hledání nových

řešení, jak uspokojit potřeby spotřebitelů a zároveň ovlivňovat vzorce spotřeby a výroby. Smyslem ecodesignu je nejenom snížení negativního vlivu na životní prostředí, ale také zvýšení ekonomické efektivity podniku.

Družstva zavedením ecodesignu jednak posílí konkurenceschopnost svých výrobků (zvýšení kvality výrobků), tak i zvýší efektivnost své ekonomiky díky úsporám surovin, materiálů, vody a energie.

Ekologicky šetrný výrobek

Řešitel navrhuje zavést ekologicky šetrný výrobek ve výrobních družstvech Dřevotvar, TVAR a kožedělném družstvu Snaha Brtnice, neboť tyto podniky vyrábějí výrobky s vysokou spotřebou, u nichž je možno bez velkých investic snížit negativní působení na životní prostředí. Jejich výrobky spadají do výrobních kategorií, které mají stanoveny směrnice a požadavky hodnocení. Kožedělné družstvo Snaha Brtnice produkuje výrobky z kůže a kožešin, pro něž není vytvořena žádná výrobní kategorie, by mohlo podat návrh Agentuře pro ekologicky šetrné výrobky pro vytvoření výrobní kategorie. Stejně tak by mohlo požádat o zavedení výrobní kategorie družstvo TVAR, které produkuje výrobky zejména z plastů.

Během celého životního cyklu výrobku existuje několik možností a variant, jak je možné snížit negativní vlivy na životní prostředí. Propůjčení ochranné známky však neznamená, že výrobek je vůči životnímu prostředí naprosto neškodný, ale ovlivňuje životní prostředí v negativním směru daleko méně než alternativní výrobky. Dalším významným přínosem ekoznačky je, že vyjadřuje nejenom splnění ekologických požadavků ale i požadavků týkající se kvality a jakosti výrobku.

Získání této značky výrobními družstvy by zejména posílilo konkurenční schopnost jejich výrobků na trhu (především zahraničním) a zlepšilo by celkovou image podniku. Před aplikací ekoznačení by každé družstvo mělo řádně dle svých finančních možností zvážit své reálné možnosti přihlášení se do akreditovaných laboratoří (finančně náročné) a návratnost těchto investic (získání nových zahraničních trhů).

Environmentální účetnictví

Environmentální účetnictví je možné aplikovat a využívat jak v podnicích velkých, tak středních i malých podnicích. Po konzultaci se zástupci výrobních družstev zúčastněných na projektu byl tento dobrovolný nástroj kategoricky odmítnut pro svou finanční náročnost. Environmentální náklady zpravidla představují pouze malé procento z celkových nákladů a přínosy z environmentálních opatření nebývají často vyhodnoceny.

Vzhledem k charakteru podniků (zejm. velikosti podniku a jeho ekonomiky) zúčastněných na projektu navrhuje řešitel aplikovat environmentální účetnictví ve výrobních družstvech Dřevotvar, KDR, LIDOKOV, OBZOR, ORLÍK-Kompresory, TVAR. Environmentální účetnictví může být využíváno k plánování a implementaci EMS, plánování a realizaci projektů čistší produkce, jež jsou zaváděny právě v posledních dvou zmiňovaných družstvech. Dále může být Environmentální účetnictví mimo jiné využíváno i pro jiné projekty na ochranu životního prostředí, jako nástroj pro reporting (externí výkaznictví) i k celkovému rozhodování podniku.

Systém environmentálního účetnictví využívá jak informace z finančního, tak i manažerského účetnictví, o hmotných energetických tocích ve vzájemných souvislostech, a zaměřuje se především na hodnotovou stránku – tj. na environmentální náklady, hodnotovou stránku jednotlivých hmotných i energetických toků.

Řešitel navrhuje postupovat a sledovat při zavádění environmentálního účetnictví následující kroky:

1. Výběr environmentální náklady/výnosy pro účetní sledování a jejich analýza (posouzení velikosti jednotlivých env. nákladů a výnosů)
2. Hledání ve výrobě možnosti finančních úspor se zmenšením environmentálních dopadů
3. Zlepšení eko-efektivnosti výroby na základě bodu 2.
4. Návrh účelových environmentálních investic v podniku
5. Analýza směřování nákladů na ochranu životního prostředí
6. Návrh účelově směřovaných nákladů na ochranu životního prostředí
7. Řešení negativních externalit

Vždy by měl být brán v úvahu cíl, jenž vede k implementaci environmentálního účetnictví.

Pro úspěšné dosažení požadovaných výsledků environmentálního účetnictví musí být splněny některé předpoklady – jedná se především o zainteresovanost vedení, týmovou práci, zapojení pracovníků a jejich aktivní účast, uvědomění si smyslu environmentální politiky, zohledňování charakteru výroby, přesné vstupní informace.

3. Závěr

V rámci systému environmentálního managementu (EMS), který je v MSP zúčastněných na projektu zaváděn, mohou být také uplatňovány další dobrovolné nástroje. Tyto dobrovolné nástroje jsou aplikovány na základě svobodného rozhodnutí subjektů, nad rámec legislativních norem, a vedou k ekoefektivnosti podniku, což představuje hledání takových řešení a strategií, jež přinášejí dvojí efekt jak ekonomický, tak i pozitivní vliv na životní prostředí. Aplikace těchto dobrovolných nástrojů je často finančně a časově náročná, proto výrobní družstva zúčastněná na projektu zatím o jejich zavedení pouze uvažují, nikoliv přímo plánují.

Řešitel projektu se tedy pokusil v této zprávě navrhnout určité dobrovolné nástroje pro výrobní družstva na základě jejich charakteristiky, příležitostí/možností zavedení daného dobrovolného nástroje v daném typu podniku a také na základě konzultací se zástupci podniků. Bylo navrženo celkem pět dobrovolných nástrojů pro výrobní družstva. Jejich přehled je uveden níže:

Environmentální audit – všechna výrobní družstva, pokud necertifikují EMS po ukončení konzultačních seminářů POEMS v rámci projektu EKOprofit.

Čistší produkce – doporučuje se provést alespoň hodnocení potenciálu čistší produkce ve všech podnicích zúčastněných na projektu

Ecodesign – Dřevotvar, NAPA KO, Snaha, TVAR

Ekologicky šetrný výrobek – Dřevotvar, Snaha, TVAR

Environmentální účetnictví – Dřevotvar, KDR, LIDOKOV, OBZOR, ORLÍK – Kompresory, TVAR.

Tato zpráva bude poskytnuta výrobním družstvům k dispozici a je jen na vedení podniku, aby zvážilo reálné možnosti zavedení navržených dobrovolných nástrojů.

4. Seznam zkratk

ČAOH	Česká asociace odpadového hospodářství
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme – EMAS (Zavádění systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí – Program EMAS)
EMS	Environmentální manažerský systém
EP	Environmentální profil
ISO	International Organization for Standardization (Mezinárodní organizace pro normalizaci)
k.d.	kožedělné družstvo
MSP	malé a střední podniky
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
POEMS	projekt zavádění environmentálního manažerského systému formou konzultačních seminářů
SUCO	Sdružení pro udělování certifikátu Odborný podnik pro nakládání s odpady
v.d.	výrobní družstvo

5. Použité zdroje

JIRKOVSKÁ, V.: *Environmentální profil do projektu zapojených MSP*. In projekt EKOprofit, 2005.

VANĚČEK, V.; HYRŠLOVÁ, J.: *Případové studie podnikového environmentálního účetnictví*. In Planeta 2003, č.3.

VANĚČEK, V.; HYRŠLOVÁ, J.: *Využití environmentálního účetnictví při řešení rozhodovacích úloh v podniku s cílem ochrany životního prostředí*. In Planeta 2004, č.5.

VLČKOVÁ, Jitka: *Teoretický úvod*. Závěrečná zpráva projektu EKOprofit, 2004.

6. Přílohy

6.1.DOTAZNÍK č. 1

Environmentální oblast – současný stav

Uveďte stručný popis ke každé položce s tím, že tato tabulka by měla být porovnána na konci zavedení EMS se shodnou tabulkou, cílem je zjistit, jak se změnila situace v podniku po zavedení EMS.

Faktor	Popis
hlukové poměry na pracovišti	
hlukové poměry v okolí podniku	
kvalita pracovního prostředí (popis negativního vlivu na zaměstnance, vliv na zdraví zaměstnanců)	
kvalita výrobků	
závadnost výrobků	
obsah nebezpečných látek ve výrobku	
jednoduchost následné likvidace výrobku	
základní vlastnosti výrobku pro jejich využití	

Ekonomická oblast

Uveďte náklady, které musel vynaložit váš podnik a ještě předpokládáte, že bude muset vynaložit, v souvislosti se zaváděním EMS, stačí přibližný odhad.

	Kč
Celkové náklady na zavedení EMS	
- zaplacení vlastních zaměstnanců	
- zaplacení externích služeb	
- školení zaměstnanců	
- doba potřebná pro zavedení EMS	
- (konzultační činnost)	
- (náklady na vlastní certifikaci)	

Uveďte náklady a výnosy, které souvisejí s provozem vaší činnosti na začátku zavádění EMS, cílem je následné porovnání těchto nákladů se situací po zavedení EMS, stačí přibližný odhad.

Druh nákladu	Kč/rok
výdaje na pokuty	
investiční náklady na nové technologie	
výdaje na sankcích	
poplatky za emise (ochrana ovzduší)	
poplatky za vypouštění látek do půdy	
poplatky vypouštění škodlivých vod	
provozní náklady (energie, vstupní	

suroviny, voda, další vstupní suroviny, ropné látky apod.)	
náklady na pracovní sílu	
režijní náklady	
náklady na odpadové hospodářství	
Výnosy	
výnosy z prodeje výrobků	
výnosy celkem	
počet prodaných výrobků	

Sociální oblast – popište současnou situaci ve Vašem podniku, opět cílem této otázky je porovnat současnou situaci se situací, která nastane po zavedení EMS.

počet pracovníků		
práce v oblasti ochrany žp	ANO - NE	ANO – Jaká:
výchova zaměstnanců k ekologicky pozitivnímu chování	ANO - NE	ANO – Jaká:
zájem o kvalifikaci zaměstnanců	ANO - NE	ANO – v jaké oblasti:
posilování motivace zaměstnanců přístup vedení k zaměstnancům	ANO - NE	ANO – př.
informovanost veřejnosti o charakteru podniku (jeho vlivech na okolí, výdaje na ochranu žp atd.)	ANO - NE	ANO – jak často (+ způsob)

Využíváte jiné dobrovolné nástroje? (zatrhněte)

	ANO - NE	hlavní přínosy jejich zavedení
Responsible Care		
BOZP (OHSAS 18 001)		
Environmentální účetnictví		
Ecolabeling		
LCA		
UDA 6.x, QS 9000, ISO/TS 16946		
Environmentální audit		
Ekodesign		
Zelené nakupování (green procurement)		
Dobrovolné dohody mezi veřejnou správou a podnikovou sférou		

Pokud ano – prosím vyplňte ještě dotazník č. 2

Uvažujete o zavedení některého níže uvedeného dobrovolného nástroje?

	ano – důvod*
Responsible Care	
BOZP (OHSAS 18 001)	
Environmentální účetnictví	
Ecolabeling	
LCA	
UDA 6.x, QS 9000, ISO/TS 16946	
Environmentální audit	
Ekodesign	
Zelené nakupování (green procurement)	
Dobrovolné dohody mezi veřejnou správou a podnikovou sférou	

Pozn. Pokud uvažujete o zavedení některého nástroje, prosím, uveďte hlavní důvod proč by tento nástroj měl být zaveden právě ve vašem podniku.

6.2.PŘÍLEŽITOSTI

DŘEVOTVAR

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - využití odpadů OO - předcházení haváriím	- zvýšení efektivity podniku - zlepšení kvality výrobku - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšen vzdělávacích programů a školení

KDR

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí – zejm. velkých zdrojů - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - recyklace odpadů a využití - vyřešení problému odvodu prům. odp. vod - předcházení haváriím	- snížení poplatků za emise - zvýšení efektivity podniku - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšen vzdělávacích programů a školení

KOVO

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - recyklace a využití odpadů - předcházení haváriím	- zvýšení jakosti výrobků - zvýšení efektivity podniku - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšen vzdělávacích programů a školení

LIDOKOV

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí – střední zdroje - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - recyklace a využití odpadů - předcházení haváriím	- zvýšení efektivity podniku - zlepšení jakosti výrobku - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí – hluk (nové technologie) - zvýšen vzdělávacích programů a školení

NAPAKO

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí - předcházení prašnosti a hlučnosti prostředí - zamezení úniku těkavých organ. látek - zlepšení situace v OH - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - předcházení haváriím	- zvýšení efektivity podniku - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí - snížení nákladů na OH	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšen vzdělávacích programů a školení

OBZOR

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- zlepšení manipulace a práce s azbestem - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - využití odpadů OO - předcházení haváriím	- zvýšení efektivnosti podniku - zlepšení kvality výrobku - identifikace oblasti úspor, užitků a nákladů - plánování a rozhodování - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí (hluk – nové technologie) - zvýšení vzdělávacích programů a školení

ORLÍK-KOMPRESORY

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí - snížení odpadů NO - snížení používání nebezpečných CHLP a PCB - využití odpadů OO - předcházení haváriím (zejm. CHLP a PCB)	- zvýšení efektivnosti podniku - zlepšení kvality výrobku - identifikace oblasti úspor - snížení poplatků na OH - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšení vzdělávacích programů a školení

SNAHA

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí - zlepšení OH - snížení odpadů NO - snížení odpadů OO - využití odpadů - vyřešení problémů s překračováním limitů OV - předcházení haváriím	- zvýšení efektivnosti podniku - zlepšení kvality výrobku - identifikace oblasti úspor, užitků a nákladů - zlepšení vztahu se zákazníky - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí - zvýšení vzdělávacích programů a školení - zvyšování kvalifikace pracovníků

TVAR

Environmentální oblast	Ekonomická oblast	Sociální oblast
- snížení emisí – střední zdroje - snížení odpadů NO, PCB - snížení odpadů OO - využití/ recyklace odpadů - vyřešení odvodu OV a splaš. vod - předcházení haváriím	- zvýšení efektivnosti podniku - zlepšení kvality výrobku - finan. úspory v OH - prevence před sankcemi - identifikace oblasti úspor - zlepšení vztahu s org. státní správy - zvýšení důvěryhodnosti podniku u fin. institucí	- zlepšení komunikace s veřejností - zlepšení prac. prostředí (hluk, prach – nové technologie) - zvýšení vzdělávacích programů a školení